

Η

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

4^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 12 Ιανουαρίου 2024 με την εξής σύνθεση: Βασιλική Καραδήμα Πρόεδρος, Μαργαρίτα Κανάβα Εισηγήτρια και Μαρία Μανδράκη Μέλη.

Για να εξετάσει την από 4.12.2023 με ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ 1962/5.12.2023 Προδικαστική Προσφυγή του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» (εφεξής ο «προσφεύγων»), που εδρεύει στην «...», όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «...» (εφεξής «διενεργούσα αρχή»), στο όνομα και για λογαριασμό της «...» (εφεξής η «αναθέτουσα αρχή»), όπως εκπροσωπείται νόμιμα και κατά της απόφασης που ελήφθη με το από 20.11.2023 Πρακτικό του Διοικητικού Συμβουλίου του «...» ,περί έγκρισης του υπ' αριθμ. Ι/14.11.2023 Πρακτικού της Επιτροπής Διαγωνισμού, αναφορικά με τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής και των οικονομικών προσφορών (εφεξής η «προσβαλλόμενη»).

Με την προδικαστική προσφυγή του ο προσφεύγων αιτείται την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης, κατά το σκέλος που κρίθηκε αποδεκτή η προσφορά του οικονομικού φορέα «...» και ανακηρύχθηκε προσωρινός ανάδοχος του διαγωνισμού.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της προσφυγής έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο ,κατά το άρθρο 363 παρ.1 και 2 του Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ.1 και 2 του Π.Δ. 39/2017, συνολικού ποσού 4.000 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό «...», την από 4.12.2023 πληρωμή στην ALPHA BANK και την εκτύπωση από την σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών

Αριθμός απόφασης: 203/2024

Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών περί αυτόματης δέσμευσης), το οποίο και υπολογίζεται με βάση την προϋπολογιζόμενη δαπάνη της σύμβασης, σχετικά με την οποία ασκείται η προδικαστική προσφυγή, ήτοι 800.000,00€ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

2. Επειδή, με την από «...» Διακήρυξη, προκηρύχθηκε δημόσιος διεθνής ανοικτός διαγωνισμός για την ανάδειξη αναδόχου για το έργο «...», με κριτήριο κατακύρωσης της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς βάσει τιμής, ο οποίος αναρτήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.) στις 29.05.2023 με Α.Δ.Α.Μ. «...» καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου ο επίμαχος διαγωνισμός έλαβε συστημικό αριθμό «...». Ως εκ τούτου, ο επίδικος διαγωνισμός, ενόψει του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας ανάθεσης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του Ν. 4412/2016.

3. Επειδή, η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα καθόσον κατατέθηκε στις 4.12.2023 στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση κοινοποιήθηκε στους συμμετέχοντες μέσω της επικοινωνίας του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού στις 24.11.2023 και εν γένει παραδεκτά.

4. Επειδή, ο προσφεύγων στις 27.12.2023, ήτοι εμπροθέσμως σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 365 του ν. 4412/2016, ως ισχύει μετά την τροποποίηση του με το ν. 4782/2021, δοθέντος ότι οι απόψεις της αναθέτουσας αρχής του κοινοποιήθηκαν στις 18.12.2023, υπέβαλε υπόμνημα, το οποίο λαμβάνεται υπόψη από το Κλιμάκιο.

5. Επειδή, στο υπό κρίση διαγωνισμό έλαβαν μέρος δυο οικονομικοί φορείς, ήτοι ο προσφεύγων και ο οικονομικός φορέας «...». Σύμφωνα με το υπ' αριθμ. Ι/14.11.2023 Πρακτικό, ο οικονομικός φορέας «...» κλήθηκε δια διευκρινίσεων προκειμένου να προσκομίσει υπεύθυνες δηλώσεις όπου θα αναφέρει αφενός μεν τους τεχνικούς που διαθέτει στην κατηγορία «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ» και «ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΑ» σύμφωνα με τον όρο 22.Δα της Διακήρυξης και αφετέρου ότι διαθέτει πιστοποιητικό ISO 45001:2018 – Σύστημα Διαχείρισης Υγιεινής και Ασφάλειας στην εργασία ή

Αριθμός απόφασης: 203/2024

ισοδύναμο, σε ισχύ κατά την ημερομηνία υποβολής της προσφοράς του. Κατόπιν προσκόμισης των ανωτέρω εγγράφων, η Επιτροπή Διαγωνισμού εισηγήθηκε την αποδοχή αμφοτέρων των συμμετεχόντων. Με την προσβαλλόμενη απόφαση ο οικονομικός φορέας «...» ανακηρύχθηκε προσωρινός ανάδοχος του διαγωνισμού, ο δε προσφεύγων κατατάχθηκε δεύτερος σε σειρά μειοδοσίας.

6. Επειδή ο προσφεύγων, ως προσφέρων του εν θέματι διαγωνισμού, του οποίου η προσφορά κρίθηκε αποδεκτή και κατατάχθηκε δεύτερος σε σειρά μειοδοσίας, θεμελιώνει έννομο συμφέρον για την άσκηση προδικαστικής προσφυγής κατά της προσβαλλόμενης ως βλαπτόμενος, κατά το μέρος που αφορά στην αποδοχή της προσφοράς του οικονομικού φορέα «...», ερειδόμενο στη ζημία του από τυχόν παράνομη συμμετοχή τρίτου στον διαγωνισμό και στο επιδιωκόμενο όφελος από την απόρριψη της προσφοράς του, επιδιώκοντας ευλόγως να του ανατεθεί η συγκεκριμένη σύμβαση.

7. Επειδή, το άρθρο 53 του ν. 4412/2016 " Δημόσιες Συμβάσεις Έργων Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 214/25/ΕΕ) ΦΕΚ Α' 200/24.10.16" ορίζει ότι: « 1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρθρων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών [...] 2. Τα έγγραφα της σύμβασης...περιέχουν ιδίως :[...]ιβ) τους όρους και τα κριτήρια επιλογής, καθώς και τα ελάχιστα επίπεδα αυτών, σχετικά με τους λόγους αποκλεισμού, την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια και την τεχνική ή/και επαγγελματική ικανότητα των υποψηφίων ή προσφερόντων, [...]ιζ) τους απαραίτους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς,[...] κ) τα απαιτούμενα αποδεικτικά μέσα (δηλώσεις, δικαιολογητικά κ.λπ.),...».

8. Επειδή, το άρθρο 75 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι : «...2. Όσον αφορά την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να είναι εγγεγραμμένοι σε ένα από τα επαγγελματικά ή εμπορικά μητρώα που τηρούνται στο κράτος - μέλος εγκατάστασής τους, όπως περιγράφεται στο Παράρτημα ΧΙ του Προσαρτήματος Α' ή να ικανοποιούν οποιαδήποτε άλλη

Αριθμός απόφασης: 203/2024

απαίτηση ορίζεται στο Παράρτημα αυτό.[...]3. Όσον αφορά την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν απαιτήσεις που να διασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν την αναγκαία οικονομική και χρηματοδοτική ικανότητα για την εκτέλεση της σύμβασης. [...] 4. Όσον αφορά την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν απαιτήσεις που να εξασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν τους αναγκαίους ανθρώπινους και τεχνικούς πόρους και την εμπειρία για να εκτελέσουν τη σύμβαση σε κατάλληλο επίπεδο ποιότητας.[...]».

9. Επειδή, το άρθρο 79 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι : «1. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων, πλην της απευθείας ανάθεσης των άρθρων 118 και 328, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), το οποίο ισοδυναμεί με ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α' 75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: [...] β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής, τα οποία έχουν καθορισθεί σύμφωνα με τα άρθρα 75, περί κριτηρίων επιλογής, 76, περί κριτηρίων επιλογής σε διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου και 77, περί κριτηρίων επιλογής σε διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης μελέτης ή παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών[...] Το ΕΕΕΣ αποτελείται από επίσημη δήλωση του οικονομικού φορέα ότι ο σχετικός λόγος αποκλεισμού δεν ισχύει και/ή ότι πληρούται το σχετικό κριτήριο επιλογής και παρέχει τις κατάλληλες πληροφορίες, όπως απαιτείται από την αναθέτουσα αρχή. [...] 3. Το ΕΕΕΣ καταρτίζεται βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος 2 του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 της Επιτροπής της 5ης Ιανουαρίου 2016 για την καθιέρωση του τυποποιημένου εντύπου για το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Προμήθειας (L 3), και παρέχεται αποκλειστικά σε ηλεκτρονική μορφή.[...] 9. Ο οικονομικός φορέας δύναται να διευκρινίζει τις δηλώσεις και πληροφορίες που παρέχει στο ΕΕΕΣ με συνοδευτική υπεύθυνη δήλωση, την

Αριθμός απόφασης: 203/2024

οποία υποβάλλει μαζί με το ΕΕΕΣ...». Ως δε έχει κριθεί (βλ. ΣΤΕ 2223/2023), σε περίπτωση που από το υπόδειγμα του ΕΕΕΣ που ανήρτησε η αναθέτουσα αρχή μαζί με την Διακήρυξη στον ηλεκτρονικό τόπο του Διαγωνισμού, προκειμένου να συμπληρωθεί από τους διαγωνιζόμενους, έχει αφαιρεθεί πεδίο που αφορά λόγο αποκλεισμού, η υποβολή ΕΕΕΣ από συμμετέχοντα άνευ δήλωσης ως προς το ελλείπον πεδίο που αφορά τη μη συνδρομή του λόγου αποκλεισμού, δεν καθιστά την προσφορά του αποκλειστέα διότι η ανάρτηση στον διαδικτυακό τόπο του διαγωνισμού από την αναθέτουσα αρχή υποδείγματος ΕΕΕΣ, στο οποίο έχει απαλειφθεί πεδίο και, συνεπώς, δεν περιλαμβάνεται ερώτηση ως προς την συνδρομή ή μη του συγκεκριμένου λόγου αποκλεισμού, δημιουργεί αντικειμενική ασάφεια ως προς το εάν συντρέχει απαίτηση της Διακήρυξης για προαπόδειξη της μη συνδρομής του, η οποία δεν μπορεί να αποβεί σε βάρος του διαγωνιζόμενου που συμπλήρωσε πλήρως το αναρτηθέν από την αναθέτουσα αρχή υπόδειγμα, η δε ως άνω πλημμέλεια της προσφοράς είναι δεκτική διευκρίνισης βάσει του άρθρου 102 του ν. 4412/2016 και η αναθέτουσα αρχή οφείλει να καλέσει το διαγωνιζόμενο να διευκρινίσει εάν συντρέχει στο πρόσωπό του ο λόγος αποκλεισμού (βλ και ΔΕφΑθ 1523/2023).

10. Επειδή, το άρθρο 82 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι : « 1. Οι αναθέτουσες αρχές, εάν απαιτούν την προσκόμιση πιστοποιητικών εκδιδόμενων από ανεξάρτητους οργανισμούς που βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με ορισμένα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, συμπεριλαμβανομένης της προσβασιμότητας για άτομα με ειδικές ανάγκες, παραπέμπουν σε συστήματα διασφάλισης ποιότητας τα οποία βασίζονται στη σχετική σειρά ευρωπαϊκών προτύπων και έχουν πιστοποιηθεί από διαπιστευμένους οργανισμούς. Οι αναθέτουσες αρχές αναγνωρίζουν ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη - μέλη. Επίσης, κάνουν δεκτά άλλα αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα διασφάλισης ποιότητας, εφόσον ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας δεν είχε τη δυνατότητα να αποκτήσει τα εν λόγω πιστοποιητικά εντός των σχετικών προθεσμιών για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος, υπό την προϋπόθεση ότι ο οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα προτεινόμενα μέτρα

Αριθμός απόφασης: 203/2024

διασφάλισης ποιότητας πληρούν τα απαιτούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας...».

11. Επειδή, το άρθρο 95 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι «2. [...] β) αν κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής, οι οικονομικές προσφορές συντάσσονται με ελεύθερη συμπλήρωση ανοιχτού τιμολογίου, ιδίως όταν οι ποσότητες των εργασιών έχουν προμετρηθεί χωρίς κίνδυνο συμβατικών σφαλμάτων και δεν αναμένονται κατασκευαστικές αποκλίσεις. Στους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς χορηγούνται από την αναθέτουσα αρχή, σε ηλεκτρονική ή έντυπη μορφή, σύμφωνα με το σχετικό υπόδειγμα που συμπεριλαμβάνεται στα έγγραφα της σύμβασης βα) τιμολόγιο όμοιο με το τιμολόγιο της υπηρεσίας, στο οποίο όμως οι τιμές είναι ασυμπλήρωτες και ββ) προϋπολογισμός, όμοιος με τον προϋπολογισμό δημοπράτησης (εκτιμώμενη αξία σύμβασης) της αναθέτουσας αρχής στον οποίον όμως οι τιμές μονάδας, τα γινόμενα και τα αθροίσματα είναι ασυμπλήρωτα[...]».

12. Επειδή, το άρθρο 102 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι : «... 1. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, οι αναθέτουσες αρχές, τηρώντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, ζητούν από τους προσφέροντες ή υποψήφιους οικονομικούς φορείς, όταν οι πληροφορίες ή η τεκμηρίωση που πρέπει να υποβάλλονται είναι ή εμφανίζονται ελλιπείς ή λανθασμένες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στο ΕΕΕΣ, ή όταν λείπουν συγκεκριμένα έγγραφα, να υποβάλλουν, να συμπληρώνουν, να αποσαφηνίζουν ή να ολοκληρώνουν τις σχετικές πληροφορίες ή τεκμηρίωση, εντός προθεσμίας όχι μικρότερης των δέκα (10) ημερών και όχι μεγαλύτερης των είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης[...]». Κατά την έννοια των ως άνω διατάξεων η αναθέτουσα αρχή δύναται να ζητήσει να διορθωθούν ή να συμπληρωθούν σε επιμέρους σημεία τα στοιχεία που περιλαμβάνονται σε ένα φάκελο υποψηφιότητας, αρκεί να μην τροποποιείται η προσφορά του οικονομικού φορέα με τέτοιο τρόπο, ώστε να του δίνεται αθέμιτο πλεονέκτημα έναντι των λοιπών συμμετεχόντων στη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης και η αίτηση αυτή της αναθέτουσας αρχής να αφορά στοιχεία ή δεδομένα, των

Αριθμός απόφασης: 203/2024

οποίων είναι αντικειμενικά εξακριβώσιμος ο προγενέστερος χαρακτήρας σε σχέση με το πέρας της προθεσμίας που είχε ταχθεί για την υποβολή υποψηφιότητας. Τα ανωτέρω ισχύουν κατ' αναλογία και για τυχόν ελλείπουσες δηλώσεις, υπό την προϋπόθεση ότι βεβαιώνουν γεγονότα αντικειμενικώς εξακριβώσιμα (ΣΤΕ ΕΠΑν 237/2021). Η ανωτέρω, όμως, δυνατότητα συμπλήρωσης-διευκρίνησης προϋποθέτει αναγκαίως να έχει προηγηθεί σχετική απάντηση/εγγραφή στην προσφορά, που δεν ισχύει όμως σε περίπτωση παντελούς ελλείψεως ουσιωδών στοιχείων της προσφοράς (ΔΕφΧανίων 18/2022), οπότε η συμπλήρωση αυτών θα συνιστούσε μεταγενέστερη (μετά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών) τροποποίηση της προσφοράς που έχει υποβληθεί κατά καταστρατήγηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης και της νομιμότητας.

13. Επειδή, στους κρίσιμους για την εξέταση της προσφυγής όρους της διακήρυξης προβλέπεται ότι : « [...] 2.1.Τα έγγραφα της σύμβασης κατά την έννοια της περιπτ. 14 της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016, για τον παρόντα ηλεκτρονικό διαγωνισμό , είναι τα ακόλουθα : α) η παρούσα Διακήρυξη με τα Παραρτήματα της, τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτής, [...] β) το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) – Παράρτημα V της παρούσας, γ) το έντυπο οικονομικής προσφοράς, όπως παράγεται από την ειδική ηλεκτρονική φόρμα του υποσυστήματος, καθώς και το τιμολόγιο προσφοράς και τον προϋπολογισμό προσφοράς...3.5[...]γ) Οι προσφέροντες συντάσσουν την οικονομική τους προσφορά, συμπληρώνοντας την αντίστοιχη ειδική ηλεκτρονική φόρμα του υποσυστήματος...Άρθρο 4.2β) Τα δικαιολογητικά του προσωρινού αναδόχου υποβάλλονται από τον οικονομικό φορέα ηλεκτρονικά, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» στο «...», δεν απαιτείται να προσκομισθούν και σε έντυπη μορφή και γίνονται αποδεκτά, ανά περίπτωση, εφόσον υποβάλλονται, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις: [...] ii) είτε των άρθρων 15 και 27 του ν. 4727/2020 περί ηλεκτρονικών ιδιωτικών εγγράφων που φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή ή σφραγίδα και περί εγγράφων που εκδίδονται μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (www.gov.gr) [...]13.2 Η οικονομική πρόσφορά των διαγωνιζόμενων, θα συνταχθεί και υποβληθεί σύμφωνα με τα οριζόμενα

Αριθμός απόφασης: 203/2024

στό άρθρο 95 παρ. 2 (β) του ν. 4412/2016, καθώς και στην παρ. 3.5 περ. γ' έως στ' της παρούσας. [...] Άρθρο 22.Γ. Κάθε προσφέρων οικονομικός φορέας πρέπει να διαθέτει, κατ' ελάχιστον: Στην κατηγορία «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ» 1) Αξία καταθέσεων ή παγίων ελάχιστου ύψους 50.000 ευρώ [...] 22.Δ Κάθε προσφέρων οικονομικός φορέας πρέπει να διαθέτει στην κατηγορία «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ», κατ' ελάχιστον: -έναν (1) τεχνικό με 8ετη τουλάχιστον εμπειρία σε κατασκευή, ή -δύο (2) τεχνικούς με 5ετη τουλάχιστον εμπειρία σε κατασκευή, ή -έναν (1) τεχνικό με 5ετη τουλάχιστον εμπειρία σε κατασκευή και δύο (2) τεχνικούς με 3ετη τουλάχιστον εμπειρία σε κατασκευή. β) Κάθε μεμονωμένος προσφέρων οικονομικός φορέας πρέπει να διαθέτει στην κατηγορία «ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΑ», κατ' ελάχιστον: -έναν (1) τεχνικό με 5ετη τουλάχιστον εμπειρία σε κατασκευή, ή -δύο (2) τεχνικούς με 3ετη τουλάχιστον εμπειρία σε κατασκευή [...] 22.Ε Κάθε οικονομικός φορέας που συμμετέχει το διαγωνισμό, οφείλει να διαθέτει σε ισχύ: - Πιστοποιητικό ISO 9001:2015 – Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας ή ισοδύναμο, συναφές του τομέα κατασκευής, και - Πιστοποιητικό ISO 14001:2015 - Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης ή ισοδύναμο, και - Πιστοποιητικό ISO 45001:2018 - Σύστημα Διαχείρισης Υγιεινής και Ασφάλειας στην εργασία ή ισοδύναμο [...] Άρθρο 23: Αποδεικτικά μέσα κριτηρίων ποιοτικής επιλογής 23.1 Κατά την υποβολή προσφορών οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 79 παρ. 1 του ν. 4412/2016, το οποίο ισοδυναμεί με ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις του άρθρου 22 Α της παρούσας, β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθορισθεί, σύμφωνα με το άρθρο 22 Β-Ε της παρούσας [...] 23.5 Δικαιολογητικά Οικονομικής και Χρηματοοικονομικής επάρκειας του άρθρου 22Γ Η οικονομική ή χρηματοοικονομική επάρκεια των οικονομικών φορέων αποδεικνύεται : α) για τις εγγεγραμμένες εργοληπτικές επιχειρήσεις στο ΜΕΕΠ ή στο ΜΗΕΕΔΕ είτε από τη βεβαίωση εγγραφής στο

Αριθμός απόφασης: 203/2024

Μ.Ε.Ε.Π, η οποία αποτελεί τεκμήριο των πληροφοριών που περιέχει, μέχρι τη λήξη της μεταβατικής περιόδου ισχύος, σύμφωνα με το άρθρο 65 του π.δ. 71/2019, και από την πλήρη έναρξη ισχύος του τελευταίου, βεβαίωση εγγραφής στο Τμήμα ΙΙ του Μητρώου Εργοληπτικών Επιχειρήσεων Δημοσίων Έργων (ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε.), είτε, στην περίπτωση που οι απαιτήσεις του άρθρου 22.Γ δεν καλύπτονται από την ως άνω βεβαίωση εγγραφής, με την υποβολή των παρακάτω αποδεικτικών στοιχείων: δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις ή αποσπάσματα οικονομικών καταστάσεων, στην περίπτωση που η δημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων απαιτείται από τη νομοθεσία της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας [...]

23.6 Δικαιολογητικά Τεχνικής και Επαγγελματικής Ικανότητας του άρθρου 22.Δ Η τεχνική και επαγγελματική ικανότητα των οικονομικών φορέων αποδεικνύεται α) για τις εγγεγραμμένες εργοληπτικές επιχειρήσεις στο ΜΕΕΠ ή στο ΜΗΕΕΔΕ είτε από βεβαίωση εγγραφής στο Μ.Ε.Ε.Π., στις κατηγορίες έργων ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ και ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΩΝ, η οποία αποτελεί τεκμήριο των πληροφοριών που περιέχει μέχρι τη λήξη της μεταβατικής περιόδου ισχύος, σύμφωνα με το άρθρο 65 του π.δ. 71/2019, και από την πλήρη έναρξη ισχύος του τελευταίου, βεβαίωση εγγραφής στο Τμήμα ΙΙ του Μητρώου Εργοληπτικών Επιχειρήσεων Δημόσιων Έργων (ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε.), είτε, στην περίπτωση που οι απαιτήσεις του άρθρου 22.Δ δεν καλύπτονται από την ως άνω βεβαίωση εγγραφής, με την υποβολή των παρακάτω εγγράφων: πτυχίο ΜΕΚ των στελεχών του υποψηφίου που δηλώνονται από αυτόν για την ικανοποίηση της απαίτησης 22.Δ από το οποίο να προκύπτει η ελάχιστη ζητούμενη εμπειρία του κάθε στελέχους. - Σε περίπτωση που από το προσκομιζόμενο πτυχίο δεν προκύπτει η ελάχιστη ζητούμενη εμπειρία τότε προσκομίζονται επιπλέον: • Αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα για την απόδειξη των απαιτούμενων ελάχιστων ετών εμπειρίας, σύμφωνα με το υπόδειγμα του ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ Ι της παρούσας και • Κατάλογο έργων ίδιας κατηγορίας (στις κατηγορίες έργων ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ και ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΩΝ) που εκτελέστηκαν τουλάχιστον την τελευταία τριετία, συνοδευόμενο από πιστοποιητικά ορθής εκτέλεσης και ολοκλήρωσης των εργασιών και στα οποία συμμετείχε το συγκεκριμένο στέλεχος με περιγραφή του ρόλου του σε

Αριθμός απόφασης: 203/2024

αυτά, όπως περιγράφεται στη διαδικασία αναβάθμισης Μ.Ε.Κ. (αρ. 80 ε ως 110, ν. 3669/2008). Ο κατάλογος θα πρέπει να υποβληθεί με συμπληρωμένα τα στοιχεία του ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΙΙ της παρούσας[...]24.2. Ο ηλεκτρονικός υποφάκελος «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» πρέπει, επί ποινή αποκλεισμού, να περιέχει τα ακόλουθα υπό (α) και (β) στοιχεία [...]. α) Το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ).[...] 24.3 Ο ηλεκτρονικός υποφάκελος «Οικονομική Προσφορά» περιέχει (α) το αρχείο pdf, το οποίο παράγεται από το υποσύστημα, αφού συμπληρωθούν καταλλήλως οι σχετικές φόρμες και υπογράφεται, τουλάχιστον με προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, η οποία υποστηρίζεται από αναγνωρισμένο (εγκεκριμένο) πιστοποιητικό, και (β) συμπληρωμένο το τιμολόγιο προσφοράς και τον προϋπολογισμό προσφοράς, αφού συμπληρωθούν καταλλήλως και υπογράφονται, τουλάχιστον με προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, η οποία υποστηρίζεται από αναγνωρισμένο (εγκεκριμένο) πιστοποιητικό. 24.4 Στην περίπτωση που με την προσφορά υποβάλλονται δημόσια ή/και ιδιωτικά έγγραφα, αυτά γίνονται αποδεκτά, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 4.2 β της παρούσας 24.5 Επισημαίνεται ότι οικονομικός φορέας παράγει, κατά περίπτωση, από το Υποσύστημα ΕΣΗΔΗΣ-Δημόσια Έργα τα ηλεκτρονικά αρχεία («εκτυπώσεις») των Δικαιολογητικών Συμμετοχής και της Οικονομικής Προσφοράς σε μορφή αρχείου Portable Document Format (PDF), τα οποία υποβάλλονται και γίνονται αποδεκτά, υπογεγραμμένα, τουλάχιστον, με προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, η οποία υποστηρίζεται από αναγνωρισμένο (εγκεκριμένο) πιστοποιητικό και επισυνάπτονται στους αντίστοιχους ηλεκτρονικούς (υπο)φακέλους της προσφοράς...». Κατά δε τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν, όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων. Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνολολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική

Αριθμός απόφασης: 203/2024

διαδικασία. Επομένως, η αναθέτουσα αρχή θεσπίζοντας τους όρους της διακήρυξης αυτοδεσμεύεται και είναι υποχρεωμένη να τους εφαρμόσει χωρίς παρεκκλίσεις. Παρομοίως, οι διαγωνιζόμενοι πρέπει να τηρούν απολύτως τους όρους της διακήρυξης και να υποβάλλουν την προσφορά τους σύμφωνα με αυτούς.

14. Επειδή ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι μη νομίμως κρίθηκε αποδεκτή η προσφορά του οικονομικού φορέα «...».Και τούτο διότι, κατά τους ισχυρισμούς του, στην οικονομική προσφορά περιλαμβάνεται ως συνημμένο μόνον το έντυπο της οικονομικής προσφοράς συστήματος και όχι το τιμολόγιο προσφοράς και ο προϋπολογισμός προσφοράς, τα οποία σύμφωνα με τους ρητούς όρους της Διακήρυξης, θα έπρεπε να υποβληθούν επί ποινή αποκλεισμού στον υποφάκελο της οικονομικής προσφοράς, η δε ως άνω πλημμέλεια της προσφοράς του οικονομικού φορέα «...» δεν είναι δεκτική διευκρίνισης ,κατ' άρθρον 102 του ν. 4412/2016.

15. Επειδή, στο άρθρο 13.2 της διακήρυξης προβλέπεται ότι ο διαγωνισμός διεξάγεται με το σύστημα του άρθρου 95 παρ. 2.(β) του ν. 4412/2016, ήτοι με την υποβολή τιμολογίου προσφοράς, στο δε άρθρο 24.3 της διακήρυξης σαφώς ορίζεται ότι στο υποφάκελο «Οικονομική Προσφορά» θα πρέπει να υποβληθεί μαζί με το ηλεκτρονικώς παραγόμενο από το σύστημα έντυπο της οικονομικής προσφοράς το τιμολόγιο προσφοράς και ο προϋπολογισμός προσφοράς, υποδείγματα αμφότερων των οποίων έχουν αναρτηθεί στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού από την αναθέτουσα αρχή και αποτελούν δεσμευτικά για τους συμμετέχοντες έγγραφα του διαγωνισμού, κατά τον όρο 2.1 της διακήρυξης. Επομένως, βάσει των προεκτεθέντων διατάξεων της διακήρυξης καθίσταται σαφές ότι, τα τρία έντυπα, ήτοι η οικονομική προσφορά του συστήματος, το τιμολόγιο προσφοράς και ο προϋπολογισμός της προσφοράς αποτελούν σωρευτικώς και συνδυαστικώς την οικονομική προσφορά των συμμετεχόντων στο διαγωνισμό, η οποία, επί ποινή απαραδέκτου, απαιτείται να υποβληθεί στον υποφάκελο «Οικονομική Προσφορά» (βλ. ΔΕφΑθηνων 82/2023), ουδεμία δε αμφιβολία δημιουργείται στον επιμελή και ευλόγως ενημερωμένο συμμετέχοντα ότι υπέχει υποχρέωση να προσκομίσει στον υποφάκελο της οικονομικής προσφοράς τα τρία ως άνω

Αριθμός απόφασης: 203/2024

διακριτά έντυπα που προβλέπονται στα άρθρα 2.1 και 24.3 της διακήρυξης, Τυχόν δε υιοθέτηση της αντίθετης ερμηνευτικής εκδοχής, ήτοι ότι η υποβολή στον υποφάκελο της οικονομικής προσφοράς του τιμολογίου προσφοράς και του προϋπολογισμού της προσφοράς δεν τίθεται επί ποινή απόρριψης, πέραν του ότι έρχεται σε αντίθεση με το ίδιο το περιεχόμενο των άρθρων 2.1 και 24.3 της διακήρυξης, καταλήγει στο παράλογο αποτέλεσμα να θεσπίζεται σε δυο άρθρα της διακήρυξης υποχρέωση υποβολής εγγράφων με την οικονομική προσφορά, η μη τήρηση της οποίας δεν επάγεται καμία συνέπεια για το διαγωνιζόμενο, ήτοι να επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια έκαστου συμμετέχοντος να προσκομίσει ή μη τα τρία σωρευτικώς ζητούμενα με την οικονομική προσφορά έγγραφα, τα οποία είναι ουσιωδώς κρίσιμα, δοθέντος ότι συνιστούν, εν συνόλω, την οικονομική προσφορά.

16. Επειδή, ως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου και δεν αμφισβητείται, ο οικονομικός φορέας «...» υπέβαλε στον υποφάκελο «Οικονομική Προσφορά» μόνον το ηλεκτρονικώς παραγόμενο έντυπο της οικονομικής προσφοράς και δεν συμπεριέλαβε στον εν λόγω υποφάκελο τα, επίσης απαιτούμενα, τιμολόγιο προσφοράς και προϋπολογισμό της προσφοράς, κατά παράβαση των άρθρων 2.1 και 24.3 της διακήρυξης. Προδήλως αβασίμως, κατά τα εκτεθέντα στην προηγούμενη σκέψη, η διενεργούσα αρχή υποστηρίζει ότι μεταξύ του εντύπου της οικονομικής προσφοράς, του τιμολογίου και του προϋπολογισμού υφίσταται αυτοτέλεια και ότι τα τελευταία δύο έγγραφα δεν αποτελούν συστατικά στοιχεία της οικονομικής προσφοράς, καθώς έρχεται σε αντίθεση με το ίδιο το κανονιστικό περιεχόμενο των άρθρων 2.1 και 24.3 της διακήρυξης, ενώ αλυσιτελώς επικαλείται μεμονωμένα το άρθρο 3.5γ) και δ) της διακήρυξης, ενόψει ότι όλοι οι όροι της διακήρυξης είναι εξίσου δεσμευτικοί και ισχυροί και ερμηνεύονται συνδυαστικώς, εν προκειμένω δε μάλιστα το άρθρο 24.3 της διακήρυξης αποτελεί το ειδικό άρθρο που ρυθμίζει το περιεχόμενο της οικονομικής προσφοράς. Επίσης, αλυσιτελώς η διενεργούσα αρχή επικαλείται δήθεν αντίθεση στη διατύπωση μεταξύ του άρθρου 24.2 και 24.3 της διακήρυξης, από την οποία ισχυρίζεται ότι προκύπτει η πρόθεσή της να διαφοροποιήσει την προσκόμιση των εγγράφων που περιλαμβάνονται στον (υπο)φάκελο

Αριθμός απόφασης: 203/2024

«Δικαιολογητικά Συμμετοχής» σε σχέση με αυτά που υποβάλλονται στον (υπο)φάκελο «Οικονομική Προσφορά». Και τούτο διότι, καθώς, καταρχάς, ουδεμία τέτοια διαφοροποίηση υφίσταται, ούτε, άλλωστε, αποδεικνύεται οιαδήποτε πρόθεση να μη συναρτάται το περιεχόμενο του (υπο)φακέλου «Οικονομική Προσφορά» ως προς το τιμολόγιο και τον προϋπολογισμό με λόγο αποκλεισμού από τη διαδικασία, πολλώ μάλλον διότι η διενεργούσα αρχή χρησιμοποίησε το υπόδειγμα διακήρυξης έργων της ΕΑΔΗΣΥ, που έχει υιοθετηθεί σε χιλιάδες σχετικούς διαγωνισμούς και ουδέποτε ανέκυψε οιαδήποτε ζήτημα ερμηνείας των άρθρων 24.2 και 24.3 της διακήρυξης ως προς τη δεσμευτικότητα υποβολής μόνον των εγγράφων που προβλέπονται στον (υπο)φάκελο «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» σε σχέση με αυτά που υποβάλλονται στον (υπο)φάκελο «Οικονομική Προσφορά». Εξάλλου, αλυσιτελώς, η διενεργούσα αρχή προβάλλει ότι το έντυπο της οικονομικής προσφοράς συστήματος που προσκόμισε ο οικονομικός φορέας «...» ενσωματώνει και τον προϋπολογισμό της μελέτης, δεδομένου ότι τούτο δεν αναιρεί το γεγονός ότι το τιμολόγιο προσφοράς έχει προσκομιστεί στον υποφάκελο «Δικαιολογητικά συμμετοχής» και όχι στην οικονομική προσφορά, υποβολή η οποία έρχεται σε ευθεία αντίθεση με τους όρους της διακήρυξης, που η ίδια η διενεργούσα αρχή έχει θεσπίσει. Ομοίως για τον ίδιο λόγο, ήτοι ενόψει των ρητών και अपαράβατων όρων της διακήρυξης περί υποχρεωτικής υποβολής του τιμολογίου προσφοράς και του προϋπολογισμού προσφοράς με τον υποφάκελο της οικονομικής προσφοράς, αλλά και της αρχής της τυπικότητας, οι αιτιάσεις της διενεργούσας αρχής σχετικά με τις επικαλούμενες από τον προσφεύγοντα αποφάσεις της ΕΑΔΗΣΥ τυγχάνουν απορριπτέες ως αλυσιτελείς, βάσει της ισχύουσας αρχής της αυτοτέλειας των διαγωνισμών. Πέραν των ανωτέρω, το γεγονός ότι η αποσφράγιση των υποφακέλων «Δικαιολογητικά συμμετοχής» και «Οικονομική προσφορά» τελείται συγχρόνως, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 4.1 της διακήρυξης, ουδόλως αναιρεί την, επί ποινή αποκλεισμού, έτερη, διακριτή απαίτηση της διακήρυξης για υποβολή του τιμολογίου προσφοράς και του προϋπολογισμού της προσφοράς με τον υποφάκελο της οικονομικής προσφοράς, με αποτέλεσμα οι ισχυρισμοί της διενεργούσας αρχής ότι, εν προκειμένω, δεν

Αριθμός απόφασης: 203/2024

συντρέχει ζήτημα παραβίασης των αρχών της τυπικότητας, της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης να τυγχάνουν απορριπτέες ως αλυσιτελείς. Ούτε βέβαια δύναται στην υπό κρίση περίπτωση να διορθωθεί η ως άνω ουσιώδης πλημμέλεια της προσφοράς του οικονομικού φορέα «...», καθώς τυχόν σχετική κλήση θα συνεπάγονταν, κατά τα εκτεθέντα υπό σκέψη 12, την ανεπίτρεπτη εκ των υστέρων τροποποίηση της προσφοράς του, δια της το πρώτον μεταγενέστερης υποβολής οικονομικής προσφοράς με το απαιτούμενο από τη διακήρυξη περιεχόμενο. Συνεπώς, βάσει των προεκτεθέντων, η αναθέτουσα αρχή όφειλε, κατά δεσμία αρμοδιότητα, να απορρίψει την προσφορά του οικονομικού φορέα «...» λόγω μη υποβολής του τιμολογίου προσφοράς στον υποφάκελο «Οικονομική Προσφορά» και ο σχετικός λόγος της προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος.

17. Επειδή, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι μη νομίμως κρίθηκε αποδεκτή η προσφορά του οικονομικού φορέα «...». Και τούτο διότι, στο ερώτημα του Μέρους II Ενότητα Α' του Ε.Ε.Ε.Σ. περί του εάν ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο απάντησε αρνητικά, όπως επίσης δήλωσε ΟΧΙ και στο ερώτημα που εμφανίζεται μόνο στην περίπτωση που απαντήσει αρνητικά ο συμμετέχων οικονομικός φορέας στο πεδίο περί εγγραφής στον επίσημο κατάλογο και αφορά το αν θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή να τη λάβει απευθείας, μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων, με αποτέλεσμα η εν λόγω αρνητική απάντηση στο ερώτημα να συνιστά δήλωση περί πλήρωσης του λόγου αποκλεισμού του όρου 22.Α.2 της διακήρυξης, και επίσης ο οικονομικός φορέας «...» δεν προαποδεικνύει, κατά τους όρους της διακήρυξης, ότι θα είναι σε θέση να προσκομίσει τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά για τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού περί αθέτησης των φορολογικών και κοινωνικοασφαλιστικών υποχρεώσεων του. Εξάλλου, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η επίμαχη πλημμέλεια δεν μπορεί να αναπληρωθεί από έτερες απαντήσεις στο ΕΕΕΣ του οικονομικού φορέα «...», ούτε να διορθωθεί δια διευκρινίσεων, κατ' άρθρον 102 του ν. 4412/2016.

Αριθμός απόφασης: 203/2024

18. Επειδή, οι οικονομικοί φορείς που συμμετέχουν στο διαγωνισμό και οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στο ΜΕΕΠ, αλλά δεν διαθέτουν ενημερότητα πτυχίου, όπως ο οικονομικός φορέας «...» που ανήκει στη δεύτερη τάξη, οφείλουν, επί ποινή ακυρότητας της προσφοράς τους, να απαντήσουν αρνητικά στο κύριο ερώτημα της ενότητας Α του Μέρους ΙΙ του ΕΕΕΣ *«Κατά περίπτωση, ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό»*, καθώς η εν λόγω ορθή αρνητική απάντηση συνιστά προϋπόθεση, προκειμένου να ενεργοποιηθεί, στη συνέχεια, το ερώτημα της ίδιας ενότητας *«Ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή ... να τη λάβει απευθείας μέσω της πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος αυτή διατίθεται δωρεάν»*. Εν προκειμένω, ο οικονομικός φορέας «...» «...» απάντησε ορθώς αρνητικά στο κύριο ερώτημα της εγγραφής του ή μη σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων, όμως απάντησε εσφαλμένα αρνητικά στο ερώτημα αν θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων, με αποτέλεσμα τη μη ρητή ανάληψη της δέσμευσής του να προσκομίσει τα οικεία πιστοποιητικά, γεγονός που καθιστά τη συμπλήρωση του ΕΕΕΣ του πλημμελή, μη δυνάμενη να αναπληρωθεί ή να συναχθεί από τις απαντήσεις που έδωσε ο οικονομικός φορέας σε άλλα ερωτήματα, ακόμη και εντός του ίδιου κεφαλαίου του ΕΕΕΣ, όπως το Μέρος ΙΙΙ.Β (βλ. ΔΕφΠειραιά 23/2023). Ενόψει τούτου, αλυσιτελώς η διενεργούσα αρχή υποστηρίζει ότι η ως άνω πλημμέλεια δεν επάγεται ένομες συνέπειες ως προς τη δέουσα προαπόδειξη της μη συνδρομής του λόγου αποκλεισμού που σχετίζεται με την καταβολή των φόρων και των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, ως, ομοίως, αλυσιτελώς, και ενόψει της αρχής της αυτοτέλειας των διαγωνισμών, επικαλείται την υπ' αριθμ. 2643/2022 απόφαση του ΣτΕ, η οποία αφορά διαγωνισμό προμήθειας και όχι έργου, ως εν προκειμένω. Εξάλλου, βάσει των όσων έγιναν δεκτά υπό σκέψη 12, εν προκειμένω, δεν θα ήταν νόμιμη τυχόν κλήση του οικονομικού φορέα «...» να διορθώσει το υποβληθέν ΕΕΕΣ

Αριθμός απόφασης: 203/2024

του, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 102 του ν. 4412/2016, δεδομένου ότι η διόρθωση αυτή θα συνεπάγονταν την μεταγενέστερη αντικατάσταση εγγράφου του πλέον ουσιώδους δικαιολογητικού, που λειτουργεί ως προκαταρκτική απόδειξη της πλήρωσης των προϋποθέσεων και των κριτηρίων συμμετοχής στο διαγωνισμό. Επομένως, βάσει των ανωτέρω, η διενεργούσα αρχή όφειλε, κατά δεσμία αρμοδιότητα, να απορρίψει την προσφορά του οικονομικού φορέα «...» λόγω υποβολής ΕΕΕΣ πλημμελώς συμπληρωμένου και ο σχετικός λόγος της προσφυγής θα πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος.

19. Επειδή, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι μη νομίμως κρίθηκε αποδεκτή η προσφορά του οικονομικού φορέα «...» διότι στο Μέρος IV ενότητα Β του ΕΕΕΣ παρέλειψε να δηλώσει, κατά παράβαση του κανονιστικού πλαισίου της διαγωνιστικής διαδικασίας, ότι διαθέτει αξία καταθέσεων ή παγίων ελαχίστου ύψους 50.000 ευρώ, αλλά δήλωσε μόνο τα σχετικά με το ανεκτέλεστο υπόλοιπο εργολαβικών συμβάσεων και άρα δεν προαπέδειξε την πλήρωση του επίμαχου κριτηρίου ποιοτικής επιλογής, η δε ως άνω πλημμέλεια της προσφοράς του δεν είναι δεκτική διευκρίνισης, κατ' άρθρον 102 του ν. 4412/2016.

20. Επειδή, στο άρθρο 22.Β της διακήρυξης τίθεται ως κριτήριο καταλληλότητας των συμμετεχόντων η εγγραφή τους στο ΜΕΕΠ στις κατηγορίες των οικοδομικών-ηλεκτρομηχανολογικών έργων, στο δε άρθρο 22.Γ της διακήρυξης προβλέπεται ως κριτήριο χρηματοοικονομικής επάρκειας να διαθέτει, για την κατηγορία των οικοδομικών έργων, καταθέσεις ή/και πάγια στοιχεία συνολικής αξίας πενήντα χιλιάδων 50.000€. Περαιτέρω, στο άρθρο 23.1 της διακήρυξης ρητώς προβλέπεται ότι οι διαγωνιζόμενοι οφείλουν να δηλώσουν προαποδεικτικώς στο ΕΕΕΣ την πλήρωση του κριτηρίου επιλογής του άρθρου 22.Γ της διακήρυξης, σύμφωνα δε με το άρθρο 23.5 της διακήρυξης, προς απόδειξη της πλήρωσης του κριτηρίου επιλογής του 22.Γ της διακήρυξης προσκομίζεται από τον προσωρινό ανάδοχο η βεβαίωση εγγραφής στο ΜΕΕΠ, με την επισήμανση, ωστόσο, ότι σε περίπτωση που η βεβαίωση εγγραφής στο ΜΕΕΠ δεν καλύπτει όλες τις απαιτήσεις του άρθρου 22.Γ απαιτείται να προσκομιστούν ένα ή περισσότερα από τα αποδεικτικά

Αριθμός απόφασης: 203/2024

μέσα που προβλέπονται στο Μέρος Ι του Παραρτήματος XII του ν. 4412/2016, ανάλογα με την τιθέμενη στο άρθρο 22.Γ απαίτηση.

21. Επειδή, ως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου και δεν αμφισβητείται, ο οικονομικός φορέας «...» υπέβαλε με την προσφορά του ΕΕΕΣ, όπου στο πεδίο χρηματοοικονομικής και οικονομικής επάρκειας, αναφέρει μόνον το ποσό του ανεκτέλεστου υπόλοιπου και ως εκ τούτου δεν προαπέδειξε την πλήρωση του κριτηρίου χρηματοοικονομικής επάρκειας που αφορά το ακριβές ύψος των καταθέσεων ή/και της αξίας των πάγιων στοιχείων που διέθετε τη χρονική στιγμή της υποβολής της προσφοράς του, δοθέντος ότι η υποχρέωση προαπόδειξης επιβάλλει να καταγραφούν στο ΕΕΕΣ οι συγκεκριμένες καταθέσεις σε τράπεζα ή/και την αξία των παγίων στοιχείων που διαθέτει ο συμμετέχων. Και τούτο διότι στο άρθρο 22.Γ της διακήρυξης τίθενται συγκεκριμένα ποσοτικά όρια καταθέσεων ή/και παγίων στοιχείων τα οποία πρέπει να καλύπτει ο συμμετέχων και δεν απαιτείται απλώς ο διαγωνιζόμενος να διαθέτει εν γένει καταθέσεις ή/και πάγια στοιχεία, τα δε περί του αντιθέτου προβαλλόμενα από τη διενεργούσα αρχή τυγχάνουν απορριπτικά ως αβάσιμα. Ο δε οικονομικός φορέας «...» αν και κατανόησε πλήρως την υποχρέωση δήλωσης στο ΕΕΕΣ των συγκεκριμένων στοιχείων που απαιτούνται για το κριτήριο χρηματοοικονομικής επάρκειας που αφορά το ανεκτέλεστο υπόλοιπο, παρά ταύτα όμως, ως προς τις τραπεζικές καταθέσεις ή/και τα πάγια στοιχεία δεν δήλωσε οποιοδήποτε στοιχείο. Εξάλλου, οι αιτιάσεις της διενεργούσας αρχής ότι η πλήρωση από τον οικονομικό φορέα «...» του επίμαχου κριτηρίου χρηματοοικονομικής επάρκειας περί συγκεκριμένου ύψους καταθέσεων ή παγίων προαποδεικνύεται δια της εγγραφής στο ΜΕΕΠ τυγχάνουν απορριπτικές διότι, καταρχάς στο οικείο πεδίο ουδέν σχετικό δήλωσε ο οικονομικός φορέας «...», ενώ, άλλωστε, κατά τη διακήρυξη, η εγγραφή στο ΜΕΕΠ σε συγκεκριμένη τάξη δεν αίρει ή υποκαθιστά τις απαιτήσεις του άρθρου 22.Γ της διακήρυξης, η δε διενεργούσα αρχή προδήλως συγχέει το κριτήριο επιλογής με το μέσο απόδειξης. Σημειωτέον δε ότι, εν προκειμένω, δια της παραπομπής στο διαδικτυακό τόπο που επικαλείται η διενεργούσα αρχή στις απόψεις της προκύπτει μόνον η εγγραφή του οικονομικού φορέα «...» στη δεύτερη τάξη του ΜΕΕΠ και όχι το

Αριθμός απόφασης: 203/2024

ύψος των καταθέσεων ή παγίων του, ώστε να δύναται να ελεγχθεί αν πράγματι καλύπτεται η απαίτηση του άρθρου 22.Γ της διακήρυξης. Σε κάθε δε περίπτωση, η εγγραφή στο ΜΕΕΠ αποτελεί τεκμήριο οικονομικών στοιχείων, κατά την ημέρα υποβολής της αίτησης κατάταξης στο ΜΕΕΠ, ήτοι σε χρόνο προγενέστερο της υποβολής της προσφοράς του κάθε οικονομικού φορέα και προδήλως δεν καλύπτει η εγγραφή αυτή την οικονομική και χρηματοοικονομική ικανότητα του οικονομικού φορέα, σε πάγια στοιχεία πολλώ δε μάλλον σε καταθέσεις κατά την ημέρα υποβολής της προσφοράς, οπότε και προσκομίζεται το ΕΕΕΣ προς δήλωση των σχετικών στοιχείων. Πέραν των ανωτέρω, αλυσιτελώς, η διενεργούσα αρχή επικαλείται αποφάσεις της ΕΑΔΗΣΥ, ενόψει της ισχύουσας αρχής της αυτοτέλειας των διαγωνισμών. Επιπροσθέτως, αβασίμως, βάσει των όσων έγιναν δεκτά υπό σκέψη 12, η διενεργούσα αρχή υποστηρίζει ότι επιβάλλεται η κλήση του οικονομικού φορέα «...» προς παροχή διευκρινίσεων, διότι, τούτο θα είχε ως αποτέλεσμα την ανεπίτρεπτη εκ των υστέρων τροποποίηση της προσφοράς του, δια της το πρώτον, μεταγενέστερης της προσφοράς, υποβολής νέου ΕΕΕΣ, με το απαιτούμενο από τη διακήρυξη περιεχόμενο σε αντικατάσταση του ελλιπούς περιεχομένου του αρχικού αλλά και τη θεραπεία ουσιώδους πλημμέλειας που επάγεται αποκλεισμό. Συνεπώς, ενόψει των ανωτέρω, η διενεργούσα αρχή όφειλε, κατά δεσμία αρμοδιότητα, να απορρίψει την προσφορά του οικονομικού φορέα «...» λόγω μη προαπόδειξης της πλήρωσης του κριτηρίου χρηματοοικονομικής επάρκειας περί καταθέσεων ή/και παγίων άνω των 50.000€ και ο σχετικός λόγος της προσφυγής θα πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος.

22. Επειδή, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι μη νομίμως κρίθηκε αποδεκτή η προσφορά του οικονομικού φορέα «...» διότι στο Μέρος IV Ενότητα Γ «Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα» του ΕΕΕΣ απάντησε «ΜΕΕΠ», χωρίς να δηλώσει οιοδήποτε ειδικότερο προσδιοριστικό στοιχείο σχετικά με την πλήρωση του επίμαχου κριτηρίου ποιοτικής επιλογής, ούτε καν τον αριθμό ΜΕΕΠ του και, άρα, παρέλειψε να προαποδείξει το σχετικό κριτήριο ποιοτικής επιλογής κατά παράβαση του διαγωνισμού, καθώς θα έπρεπε να δηλώσει συγκεκριμένα και ρητά τους τεχνικούς που διαθέτει.

Αριθμός απόφασης: 203/2024

Περαιτέρω, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι, η διενεργούσα αρχή μη νομίμως προέβη σε κλήση, κατ' άρθρο 102 του ν. 4412/20216, του οικονομικού φορέα «...», προκειμένου να δηλώσει τους τεχνικούς που διαθέτει στην κατηγορία «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ» και «ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΑ» σύμφωνα με τον άρθρο 22.Δ της διακήρυξης, το οποίο συνιστά απαράδεκτη εκ των υστέρων τροποποίηση της προσφοράς του.

23. Επειδή, στο άρθρο 22Δ της διακήρυξης τίθεται ως κριτήριο τεχνικής ικανότητας οι διαγωνιζόμενοι να διαθέτουν αφενός μεν για τις κατηγορίες οικοδομικών, κατ' ελάχιστον, είτε έναν τεχνικό με 8ετη τουλάχιστον εμπειρία σε κατασκευή είτε δύο τεχνικούς με 5ετη τουλάχιστον εμπειρία σε κατασκευή είτε έναν τεχνικό με 5ετη τουλάχιστον εμπειρία σε κατασκευή και δύο τεχνικούς με 3ετη τουλάχιστον εμπειρία σε κατασκευή και αφετέρου στην κατηγορία ηλεκτρομηχανολογικών έργων, κατ' ελάχιστον είτε έναν τεχνικό με 5ετη τουλάχιστον εμπειρία σε κατασκευή είτε δύο τεχνικούς με 3ετη τουλάχιστον εμπειρία σε κατασκευή. Επομένως, οι διαγωνιζόμενοι οφείλουν να δηλώσουν στο ΕΕΕΣ τα συγκεκριμένα στελέχη που αποδεικνύουν τη ζητούμενη στελέχωση και δεν αρκεί η γενική και αόριστη επίκληση της εγγραφής του συμμετέχοντος στην όποια τάξη του ΜΕΕΠ, η οποία άλλωστε δεν αποδεικνύει, άνευ ετέρου, και τη διάθεση της απαιτούμενης, κατά το άρθρο 22.Δ της διακήρυξης στελέχωσης, ως σαφώς προκύπτει και από τα οριζόμενο στο άρθρο 23.6 της διακήρυξης.

24. Επειδή, ως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου και δεν αμφισβητείται, ο οικονομικός φορέας «...», στο κρίσιμο πεδίο του ΕΕΕΣ που αφορά την τεχνική ικανότητα δεν δήλωσε τίποτα, με αποτέλεσμα, κατά τα ήδη εκτεθέντα, να μην προαπέδειξε την πλήρωση των απαιτήσεων του άρθρου 22.Δ της διακήρυξης. Η δε διενεργούσα αρχή, παρά το γεγονός ότι διαπίστωσε της ως άνω παράλειψη δήλωσης ουσιωδών στοιχείων στο ΕΕΕΣ, δεν απέρριψε την προσφορά του προαναφερόμενου οικονομικού φορέα, ως όφειλε να πράξει, άνευ ετέρου, αλλά, ως έχει ήδη εκτεθεί υπό σκέψη 5, τον κάλεσε να συμπληρώσει, κατ' άρθρον 102 του ν. 4412/2016, την ελλείπουσα στο ΕΕΕΣ δήλωση του τεχνικού προσωπικού δια της υποβολής νέας, διακριτής του ΕΕΕΣ, υπεύθυνης δήλωσης όπου θα αναφέρει τους τεχνικούς

Αριθμός απόφασης: 203/2024

που διαθέτει στην κατηγορία «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ» και «ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΑ». Ωστόσο, η εν λόγω κλήση, βάσει των όσων έγιναν δεκτά υπό σκέψη 12, συνεπάγεται την ανεπίτρεπτη εκ των υστέρων τροποποίηση της προσφοράς του οικονομικού φορέα «...» δια της υποβολής νέου εγγράφου και δη υπεύθυνης δήλωσης προς τον σκοπό μεταγενέστερης του πρώτον προαπόδειξης της πλήρωσης του κριτηρίου τεχνικής ικανότητας και θεραπεία πλημμέλειας που επάγεται αποκλεισμό. Προδήλως αβασίμως η διενεργούσα αρχή επικαλείται το γεγονός ότι ο οικονομικός φορέας «...» είναι εγγεγραμμένος στη δεύτερη τάξη του ΜΕΕΠ, δοθέντος η εγγραφή σε συγκεκριμένη τάξη του ΜΕΕΠ δεν αποτελεί ούτε το κριτήριο του άρθρου 22.Δ της διακήρυξης, ούτε επαρκεί, κατά το άρθρο 23.6 της διακήρυξης για την πλήρωση του κριτηρίου τεχνικής ικανότητας περί διάθεσης συγκεκριμένων ειδικοτήτων και εμπειρίας τεχνικού προσωπικού. Εξάλλου, η σχετική επίκληση από την διενεργούσα αρχή είναι και αλυσιτελής, δεδομένου ότι από την παραπομπή στο διαδικτυακό τόπο, που αναφέρει στις απόψεις της, την οποία όμως ο οικονομικός φορέας «...» είχε δηλώσει σε έτερο πεδίο του ΕΕΕΣ από το κρίσιμο, προκύπτει μόνον η εγγραφή του εν λόγω οικονομικού φορέα στη δεύτερη τάξη του ΜΕΕΠ και όχι το συγκεκριμένο τεχνικό προσωπικό που διαθέτει κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς, ώστε να δύναται να ελεγχθεί αν καλύπτει την απαίτηση του άρθρου 22.Δ της διακήρυξης. Σε κάθε δε περίπτωση οι σχετικές αιτιάσεις της διενεργούσας αρχής προβάλλονται και αντιφατικώς, καθώς, εφόσον πράγματι η αυτή έκρινε ότι αρκεί η δήλωση μόνον της εγγραφής στο ΜΕΕΠ και μάλιστα σε έτερο πεδίο του ΕΕΕΣ, ως προς την πλήρωση του κριτηρίου του άρθρου 22.Δ της διακήρυξης, τότε δεν όφειλε να καλέσει τον οικονομικό φορέα «...» στην υποβολή νέας υπεύθυνης δήλωσης με μνεία του τεχνικού προσωπικού του, ώστε να ελέγξει αν προαποδεικνύεται η πλήρωση του κριτηρίου τεχνικής ικανότητας. Συνεπώς, ενόψει των ανωτέρω, η διενεργούσα αρχή όφειλε, κατά δεσμία αρμοδιότητα, να απορρίψει την προσφορά του οικονομικού φορέα «...» λόγω μη προαπόδειξης του κριτηρίου τεχνικής ικανότητας και ο σχετικός λόγος της προσφυγής πρέπει να γίνουν δεκτός ως βάσιμος.

Αριθμός απόφασης: 203/2024

25. Επειδή, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι μη νομίμως κρίθηκε αποδεκτή η προσφορά του οικονομικού φορέα «...» . Και τούτο διότι, στο σχετικό πεδίο του ΕΕΕΣ που αφορά τα συστήματα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης απάντησε μεν καταφατικά, εντούτοις δεν δήλωσε επακριβώς ότι διαθέτει τα ISO που απαιτεί η διακήρυξη, είτε με προσαρμογή του ΕΕΕΣ του είτε με συνοδευτική ΥΔ, είτε με την προσκόμιση των ίδιων των πιστοποιητικών, σε κάθε δε περίπτωση, ακόμα κι αν ήθελε κριθεί ότι αρκεί η καταφατική απάντηση που δόθηκε στο ΕΕΕΣ τότε αυτή αφορά μόνο στα πιστοποιητικά ISO του οικείου ερωτήματος, ήτοι τα ISO 9001 και 14001 και όχι στο επίσης αιτούμενο ISO 45001:2018 που αφορά σε σύστημα διαχείρισης υγιεινής και ασφάλειας στην εργασία, καθώς το σχετικό ερώτημα στο ΕΕΕΣ δεν το περιλαμβάνει. Ενόψει αυτών, η κλήση της διενεργούσας αρχής προς τον οικονομικό φορέα «...» να προσκομίσει υπεύθυνη δήλωση όπου θα αναφέρει το ISO 45001 που διαθέτει, συνιστά απαράδεκτη εκ των υστέρων τροποποίηση της προσφοράς.

26. Επειδή, στο άρθρο 22.Ε της διακήρυξης προβλέπεται ως κριτήριο επιλογής ο διαγωνιζόμενος να διαθέτει, εν ισχύ, πιστοποιητικά ISO 9001:2015 (Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας στον τομέα κατασκευής), 14001:2015 (Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης) και 45001:2018 (Σύστημα Διαχείρισης Υγιεινής και Ασφάλειας στην εργασία) και άρα οι συμμετέχοντες υπείχαν υποχρέωση στο στάδιο της προαπόδειξης να δηλώσουν στο ΕΕΕΣ τα συγκεκριμένα πιστοποιητικά ISO που διαθέτουν για την πλήρωση του ως άνω κριτηρίου. Εντούτοις, η διενεργούσα αρχή ανάρτησε στον διαδικτυακό τόπο του διαγωνισμού, ειδικά προσαρμοσμένο από αυτήν αρχείο ΕΕΕΣ, προς συμπλήρωση από τους διαγωνιζόμενους για την πλήρωση των όρων της διακήρυξης και την υποβολή του ως μέσο προκαταρκτικής απόδειξης της μη συνδρομής λόγων αποκλεισμού και πλήρωσης των τιθέμενων κριτηρίων επιλογής, στο οποίο περιλαμβάνεται πεδίο μόνον για τη δήλωση πιστοποιητικών που αφορούν τα συστήματα διασφάλισης ποιότητας και περιβαλλοντικής διαχείρισης και δεν υπήρχε σχετικό πεδίο προς συμπλήρωση αναφορικά με το απαιτούμενο από τη διακήρυξη πιστοποιητικό ISO 45001:2018, που αφορά σύστημα διαχείρισης υγιεινής και ασφάλειας

Αριθμός απόφασης: 203/2024

στην εργασία. Επομένως, βάσει και των όσων έγιναν δεκτά υπό σκέψη 9, εν προκειμένω, δημιουργήθηκε αντικειμενική ασάφεια, μόνον όμως ως προς το εάν συντρέχει απαίτηση της διακήρυξης για προαπόδειξη της πλήρωσης του κριτηρίου περί διάθεσης πιστοποιητικού ISO 45001:2018 ως προς το σύστημα διαχείρισης υγιεινής και ασφάλειας στην εργασία, η οποία δεν μπορεί να αποβεί σε βάρος του διαγωνιζομένου που συμπλήρωσε το ΕΕΕΣ σύμφωνα με το υπόδειγμα που ανήρτησε η αναθέτουσα αρχή, με αποτέλεσμα να μη μπορεί να καταλογιστεί στους οικονομικούς φορείς πλημμέλεια λόγω της μη δήλωσης του συγκεκριμένου πιστοποιητικού ISO 45001:2018 που διαθέτουν στο ΕΕΕΣ.

27. Επειδή, ως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου και δεν αμφισβητείται, ο οικονομικός φορέας «...» απάντησε μόνο καταφατικά στο σχετικό πεδίο του ΕΕΕΣ που αφορά τα συστήματα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης και άρα δεν προαπέδειξε την πλήρωση του σχετικού κριτηρίου του όρου 22.Ε της διακήρυξης, λόγω παράλειψης δήλωσης των συγκεκριμένων πιστοποιητικών ISO 9001:2015 (Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας στον τομέα τομέα κατασκευής) και 14001:2015 (Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης) που διαθέτει. Ωστόσο, την ίδια πλημμέλεια παρουσιάζει και η προσφορά του προσφεύγοντος, ο οποίος ομοίως απάντησε καταφατικά στο επίμαχο ερώτημα, άνευ δήλωσης των προσδιοριστικών στοιχείων των πιστοποιητικών ISO 9001:2015 και 14001:2015 που διαθέτει, με αποτέλεσμα το σχετικό σκέλος του λόγου της προσφυγής να προβάλλεται άνευ εννόμου συμφέροντος και απαραδέκτως από τον προσφεύγοντα, ο οποίος αλυσιτελώς επικαλείται ότι προσκόμισε με την προσφορά το σύνολο των ζητούμενων πιστοποιητικών ISO, δοθέντος ότι ουδείς διαγωνιζόμενος δύναται να καταργεί αυτοβούλως το στάδιο της προαπόδειξης και ιδίως όταν υφίσταται στο ΕΕΕΣ ειδικό πεδίο για την δήλωση των στοιχείων που απαιτούνται για την προαπόδειξη κριτηρίου επιλογής. Εξάλλου, βάσει της εκτεθείσας στην προηγούμενη σκέψη αντικειμενικής ασάφειας της διακήρυξης ως προς το ζήτημα της προαπόδειξης του κριτηρίου περί διάθεσης πιστοποιητικού ISO 45001:2018, για το σύστημα διαχείρισης υγιεινής και ασφάλειας στην εργασία, ορθώς και

Αριθμός απόφασης: 203/2024

νομίμως η διενεργούσα αρχή κάλεσε, κατά εκτεθέντα υπό σκέψη 6, τον οικονομικό φορέα «...» να προαποδείξει την πλήρωση του επίμαχου κριτηρίου επιλογής δια της υποβολής υπεύθυνης δήλωσης ότι διαθέτει πιστοποιητικό ISO 45001:2018 – Σύστημα Διαχείρισης Υγιεινής και Ασφάλειας στην εργασία, σε ισχύ κατά την ημερομηνία υποβολής της προσφοράς του. Οι δε περί του αντιθέτου αιτιάσεις του προσφεύγοντος, τυγχάνουν απορριπτέες, βάσει των όσων έγιναν δεκτά υπό σκέψη 9 και ως εκ τούτου και η επίκληση σχετικών αποφάσεων της ΕΑΔΗΣΥ πέραν του ότι αυτή προβάλλεται και αλυσιτελώς ενόψει και της ισχύουσας αρχής της αυτοτέλειας των διαγωνισμών. Ενόψει των ανωτέρω, ο σχετικός λόγος της προσφυγής τυγχάνει απορριπτέος

28. Επειδή, τέλος ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι μη νομίμως κρίθηκε αποδεκτή η προσφορά του οικονομικού φορέα «...» . Και τούτο διότι, κατά τους ισχυρισμούς του, οι υπεύθυνες δηλώσεις που υπέβαλε, κατόπιν της από 8.11.2023 κλήσης προς παροχή διευκρινίσεων δεν φέρουν προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, κατά παράβαση των όρων του νόμου και της διακήρυξης και άρα δεν υποβάλλονται παραδεκτά ηλεκτρονικά και δεν δύναται να πιστοποιηθεί η εγκυρότητα της ψηφιακής υπογραφής. Ωστόσο, ο λόγος αυτός τυγχάνει απορριπτέος ως αβάσιμος, δοθέντος ότι οι επίμαχες δηλώσεις έχουν συνταχθεί μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης, φέρουν μοναδικό αναγνωριστικό αριθμό και ηλεκτρονική σφραγίδα του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ο εν λόγω δε τρόπο υποβολής των εγγράφων της προσφοράς είναι νόμιμος και παραδεκτός, ως προδήλως προκύπτει από τη συνδυαστική εφαρμογή των άρθρων 4.2β και 24.4 της διακήρυξης.

31. Επειδή, κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, η υπό κρίση προδικαστική προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή, να ακυρωθεί η απόφαση που ελήφθη με το από 20.11.2023 Πρακτικό του Διοικητικού Συμβουλίου της διενεργούσας αρχής κατά το σκέλος που κρίθηκε αποδεκτή η προσφορά του οικονομικού φορέα «...» και ανακηρύχθηκε προσωρινός ανάδοχος του διαγωνισμού και να επιστραφεί το παράβολο που κατέθεσε ο προσφεύγων, κατ' άρθρο 363 του ν. 4412/2016.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την προσφυγή

Ακυρώνει την απόφαση που ελήφθη με το από 20.11.2023 Πρακτικό του Διοικητικού Συμβουλίου της διενεργούσας αρχής κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό της παρούσας

Ορίζει την επιστροφή στον προσφεύγοντα του παραβόλου ποσού 4.000 ευρώ

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 12 Ιανουαρίου 2024 και εκδόθηκε στις 26 Ιανουαρίου 2023 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

**Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΚΑΡΑΔΗΜΑ**

**Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗ
α.α. ΦΩΤΕΙΝΗ ΚΟΥΜΑΛΑΤΣΟΥ**